

LATVIJAS
OKUPĀCIJAS
MUZEJS

ZIŅU LAPA

2024. gada augusts (#2)

Saglabājas liels apmeklētāju skaits

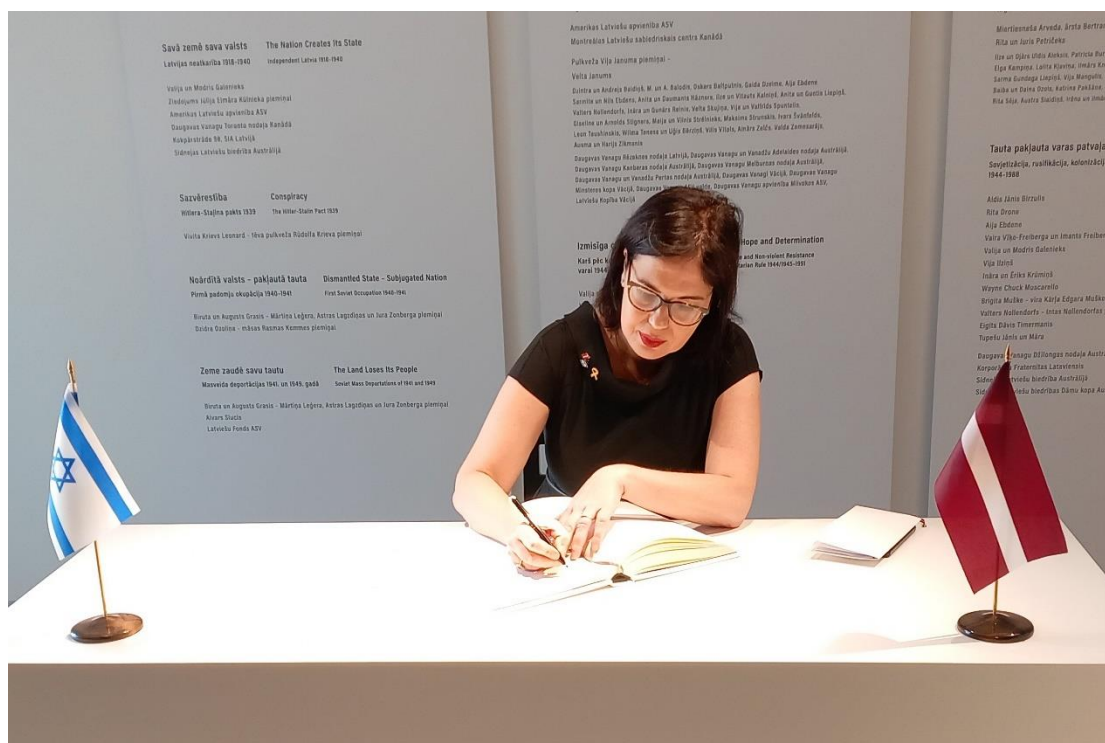
Augustā Latvijas Okupācijas muzeju Latviešu strēlnieku laukumā 1 un Muzeja izstādi Čekas vēsture Latvijā Stūra mājā kopumā apmeklēja 14 753 interesentu, tā gandrīz saglabājot iepriekšējo vasaras mēnešu rekordu. *Stūra mājā* augustā uzņemti 5173 apmeklētāji, no kuriem 3593 piedalījās gida vadītā ekskursijā.

Skaitļi par tūristu aktivitāti Latvijā rāda, ka starptautiskais tūrisms pamazām atkopjas pēc pandēmijas, kas noteikti ir vērojams arī Muzejā.

Aptuveni 90% Muzeja apmeklētāju ir ārvalstnieki. Visvairāk ir tūristi no Vācijas (13%), kā arī ceļotāji no ASV un Apvienotās Karalistes (virs 9%). Liela ir Somijas, Francijas, Zviedrijas un Dānijas viesu interese par Muzeju, arī Austrumeiropas valstu tūristi ir pastāvīgi Muzeja apmeklētāji.

VAIRĀK ŠEIT

Augsto viesu vizītes

Izraēlas Valsts ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Sandra Simoviča (Sandra Simovich), veicot ierakstu Muzeja viesu grāmatā.

Augustā Muzeja darbiniekiem nācies nodrošināt pat vairākas protokola vizītes vienā dienā, tā apliecinot spēju strādāt intensīvi, profesionāli un netraucējot pastāvīgajai apmeklētāju plūsmai.

13. augustā Muzeju apmeklēja Izraēlas Valsts jaunā ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Sandra Simoviča (Sandra Simovich) un Albānijas nerezidējošā vēstniece Latvijā Mimoza Haļimi (Mimoza Halimi). Abas viešņas sagaidīja Muzeja direktore Solvita Vība, bet par vēsturi ar augsto viesi no Izraēlas sarunājās Publiskās vēstures nodaļas vadītājs Dr. hist Gints Apals, savukārt ar Muzeja pamatekspozīciju Albānijas vēstnieci iepazīstināja gide Ineta Lansdovne.

Baltijas ceļa 35. gadadienas nedēļā no 21. līdz 23. augustam Latvijā pulcējās Ziemeļu un Baltijas valstu (NB8) parlamentu priekšsēdētāji, lai ikgadējā sanāksmē pārrunātu ārpolitikas un drošības prioritātes, informatīvās telpas drošību un sabiedrības noturību, kā arī valstu sadarbības stiprināšanas nākamos soļus. Šīs vizītes ietvaros 23. augustā Latvijas Okupācijas muzeju apmeklēja Dānijas parlamenta spikers Sorens Gēde (Søren Gade) un Islandes parlamenta spikers Birģirs Aurmansons (Birgir Ármannsson) ar delegācijām.

27. augustā Muzejā tika uzņemta Apvienoto Arābu Emirātu vēstniece Latvijā Nūra Džuma.

Savukārt 30. augustā tika sagaidīta Amerikas Savienoto Valstu senatora Marka Kellija (Mark Kelly) vadītā senatoru un kongresmeņu delegācija, kuri Latvijā ieradusies ar mērķi iepazīt drošības situāciju Baltijas valstīs, tostarp noturību pret hibrido apdraudējumu un potenciālajām vajadzībām militāro spēju stiprināšanā. ASV delegācija pārstāvēja Senāta un Pārstāvju palātas Bruņoto dienestu komitejas, ASV senatorus un kongresmeņus pavadīja ASV vēstnieks Latvijā

Kristofers Robinsons (Christopher Robinson), viesus ar Muzeja ekspozīciju iepazīstināja gide Ineta Lansdovne.

VAIRĀK ŠEIT

Muzeja dedzināšanas krimināllieta nosūtīta tiesai

Prokuratūra jūlija izskaņā tiesai nosūtīja krimināllietu, kurā apsūdzētas trīs personas par Okupācijas muzeja dedzināšanu organizētā grupā.

Saskaņā ar apsūdzību viens no apsūdzētajiem (pasūtītājs) 2024. gada sākumā, izciešot brīvības atņemšanas sodu cietumā, telefonsarunas laikā pierunāja savu paziņu (starpnieks) par 4500 ASV dolāriem sameklēt personu, kura izsistu kādai ēkai logu un iemestu tajā pudeli ar degmaisījumu. Muzeja dedzinātājam par nozieguma īstenošanu tika piedāvāti 2000 eiro – viņš kopā ar vienu no līdzinātājiem savu vainu atzinis, kamēr nozieguma pasūtītājs attieksmi pret apsūdzību paust atteicies. Muzeja dedzināšanas krimināllietā sākotnēji aizturētā sievietē tomēr nav bijusi iesaistīta noziegumā.

VAIRĀK ŠEIT

Kultūras ministre prasa garantiju *Stūra mājas* nākotnei

Kultūras ministre Agnese Lāce Latvijas Okupācijas muzeja ekspozīcijas apmeklējuma laikā.

Kultūras ministre Agnese Lāce, atbildot medijiem par paveikto amatā pirmajos mēnešos, norāda, ka jaunajā amatā centusies strādāt pie prioritārajiem jautājumiem. Ministre vēlas garantiju par Okupācijas muzeja ekspozīcijas atrašanos *Stūra mājā* bez termiņa ierobežojumiem.

Agnese Lāce: “Šobrīd nomas līgums līdz 2050. gadam ir nostiprināts zemesgrāmatā. Mēs šobrīd strādājam pie tā, lai ekspozīcija šajā vietā varētu atrasties bez termiņa ierobežojumiem. Esam ciešā saziņā ar Valsts nekustamajiem īpašumiem (VNĪ), kas organizē ēkas atsavināšanas procesu, un kopā ar Okupācijas muzeju mēģinām saprast, kas ir labākais risinājums, vai tie ir noteikti nosacījumi atsavināšanas procesā, vai ir nepieciešami grozījumi normatīvajos aktos, kas pieļauj izņēmumu tajā, uz cik ilgu laiku vienu nomas līgumu var nostiprināt zemesgrāmatā. Uzstādījums no manas puses ir atrast tādu risinājumu, kas pavisam droši garantē, ka *Stūra mājā* ekspozīcija varēs atrasties arī pēc 2050.gada.”

VAS "Valsts nekustamie īpašumi" (VNĪ) turpina ēkas Brīvības ielā 61 jeb *Stūra mājas* virzīšanu uz atsavināšanu un pārdošanu atklātā izsolē.

VAIRĀK ŠEIT

Piemiņas un atceres nedēļa

Augusta nedēļa no 18. līdz 25. datumam, kurā tika atzīmētas Latvijas un nācijas nozīmīgas gadadienas, Latvijas okupācijas muzejā un *Stūra mājā* bija piepildīta un notikumiem bagāta.

Šogad apritēja 33 gadi kopš 1991. gada 21. augustā pieņemtā Konstitucionālā likuma, kas Latvijas vēsturē iezīmēja ļoti skaidru izšķiršanos par neatkarību un piederību Rietumu valstu saimei un vērtībām. Ar šā likuma pieņemšanu tika noraidītas citas Latvijas Republikas valstiskuma attīstības alternatīvas – jaunas valsts veidošana, sarunas par sadarbības iespējām ar PSRS vai jauna savienības līguma slēgšana. Tomēr ir jāatzīst, ka šis ir Latvijas nozīmīgāko notikumu vēsturē pagaidām maz pētīts laiks, kas galvenokārt *dzīvo* cilvēku atmiņās.

Balstoties uz atziņu, ka 1991. gada 19. augustā valsts apvērsuma rezultātā bija beigušas pastāvēt PSRS konstitucionālās valsts varas un pārvaldes institūcijas un vairs nebija iespējams realizēt 1990. gada 4. maija deklarācijas nostādni par Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu sarunu ceļā, likumdevējs noteica, ka “līdz okupācijas un aneksijas likvidēšanai un Saeimas sasaukšanai augstāko valsts varu Latvijas Republikā pilnībā realizē Latvijas Republikas Augstākā Padome.”

Lai atminētos nozīmīgos pagrieziena punktus 20. gadsimta Latvijas vēsturē, 21. augustā Muzeja ekspozīciju varēja apmeklēt bez maksas. Savukārt izstādes par jauniešu cīņu pret komunistisko okupācijas režīmu 20. gadsimta 40. gados *Brīvības garu nevar nokaut!* radošajā darbnīcā Muzeja apmeklētāji varēja izgatavot brīvību un demokrātiju atbalstošas proklamācijas.

Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdes priekšsēde Valda Liepiņa saka: "Ja tic Latvijas attīstībai un nākotnei, tad ir jādod no sevis."

23. augustā Eiropas valstīs atzīmēja staļinisma un nacisma upuru atceres dienu. Datuma simboliskā nozīme ir saistīta ar 1939. gada 23. augustā noslēgto PSRS un nacistiskās Vācijas neuzbrukšanas līgumu (Molotova – Ribentropa paktu), kura slepenie pielikumi sadalīja Centrāleiropu un Baltiju ietekmes zonās, paverot ceļu Otrajam pasaules karam un Baltijas valstu okupācijai.

Latvijas okupācijas muzejs 23. augustā aicināja piedalīties totalitāro režīmu upuru atceres pasākumos un kopīgi atzīmēt Baltijas ceļa 35. gadadienu. Pie padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla *Vēstures taktīla*, pie piemiņas zīmes *Melnais sliednis* pie bijušās VDK ēkas, pie Gunāra Astras pieminekļa *Nebaidies!* tika iedegtas svecītes, un nolikti ziedi.

Ziedu nolikšana 23. augustā pie padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla “Vēstures taktiļa”. No kreisās: Muzeja direktore Solvita Vība, LOMB valdes priekšsēde Valda Liepiņa, gide Viktorija Pivena un Valērijas Bērziņas-Baltiņas piemiņas fonda redaktore Gundega Michele.

Pie Latvijas Okupācijas muzeja ēkas bija aplūkojama fotogrāfu Gunāra Janaiša, Harija Burmeistera un Kārļa Pakārķļa vēsturisko fotogrāfiju izstāde.

Stūra mājā piedāvāja interaktīvu tematisku pieredzi *Mēs visi tur bijām kopā*, iepazīstot Latvijas, Lietuvas un Igaunijas čekas cietumos ieslodzīto personu atmiņu stāstus. “Mēs visi tur bijām kopā. Čekas kamerās, mežā, pagrīdē, izsūtījumā un soda nometnēs. Mēs bijām kopā arī Baltijas ceļā”, teikts aicinājumā piedalīties.

“Atceres tradīciju 1986. gadā iedibināja Baltijas trimdinieki Kanādā. 1989. gadā tā vienoja Latvijas, Lietuvas un Igaunijas atbrīvošanās kustības. Protestējot pret padomju okupāciju, gandrīz divi miljoni cilvēku sadevās rokās un izveidoja Baltijas ceļu – 600 kilometrus garu dzīvo ķēdi starp Viļņu, Rīgu un Tallinu. 2008. gadā Eiropas Parlaments īpašā deklarācijā aicināja visas ES dalībvalstis pasludināt 23. augustu par Eiropas staļinisma un nacisma upuru atceres dienu. Latvijas Saeima šo iniciatīvu atbalstīja, un kopš 2009.gada 23. augusts Latvijā ieguva atceres dienas statusu”, 23. augusta vēsturisko kontekstu skaidro Muzeja Publiskās vēstures nodaļas vadītājs *Dr. hist. Gints Apals*.

21. augustā, pieminot Molotova-Ribentropa pakta gadadienu, notika aktīva un izzinoša ekskursija Rīgā “Molotova-Ribentropa pakta sekas: nozīmīgas vietas Vecrīgā”. Ekskursijas maršruts veda caur zīmīgām vietām, kas iezīmē laiku no 1939. gada rudens, cauri pirmajai padomju okupācijai, vācu okupācijai un Ostlandes izveidošanai 1941. gadā līdz garajiem padomju okupācijas gadiem. Ekskursiju vadīja Muzeja Publiskās vēstures nodaļas pētnieks Pēteris Kalniņš, tajā piedalījās vairāk nekā 50 interesentu, kuru vidū bija Aldona Jakavoniene no Okupāciju un brīvības cīņu muzeja Viļņā un Dr. Piotr Popławski un Krzysztof Kulling no Sibīrijas memoriālā muzeja Bjalistokā.

Ekskursija Rīgā 21. augustā pētnieka Pētera Kalniņa vadībā.

VAIRĀK ŠEIT

Dalībnieku atsauksmes:

“Šādas pastaigas ļoti vajadzētu ieviest kā labu tradīciju”, saka Toms, profesionāls gids. Toms neslēpj, ka tūrē piedalījies savas profesionālās intereses dēļ, un iegūtā informācija viņam būs ļoti derīga, vadot ekskursijas ārvalstu tūristiem, kuriem īpaši šobrīd ļoti interesē notikumi, kas aizsākās 1939. gadā. Toms arī atzīst, ka viņš ir ziņošs vēsturē, tomēr šī pastaiga devusi daudz jaunas un svarīgas informācijas. “Mēs neesam vēstures fani, bet šobrīd, dzīvojot Eiropā, nevaram būt neieinteresēti vēsturē un notikumos, kas risinājušies tik nesenā pagātnē,” atzīst Svetlana un Gido no Vācijas. Viņi Rīgā atgriežas atkal un atkal, vienmēr meklējot kādu saturīgu un īpašu notikumu, kas skaidro vēsturi un ļauj saprast šodien. “Šī pastaiga bija tik informācijā bagāta un izzinoša!”

Muzeja izdotās vienas dienas maršruta kartes *Pretošanās komunistiskajam okupācijas režīmam un valstiskās neatkarības atgūšana* joprojām ir pieejamas Muzeja Klientu apkalpošanas centrā, savukārt pamatekspozīcijā ir aplūkojami foto un video liecības par 1989. gada 23. augusta notikumiem.

Piemiņas pasākumi notika arī Okupācijas muzeja partnerības un sadarbības vietās – Polijā Bjalistokas Sibīrijas memoriālais muzejs 25. augustā rīkoja piemiņas *peletona* velobraucieni, Kišiņevā notika Deportāciju un politisko represiju upuru muzeja rīkota ekskursija, bet Viļņā 23. augustā risinājās *peletona* brauciens no Lietuvas Okupāciju un brīvības cīņu muzeja līdz Tuskulēnu memoriālam. Bialistokā velosipēdu braucienā piedalījās ap 150 dalībnieku un tā maršrutā bija iekļautas vairākas pilsētai un tās iedzīvotājiem nozīmīgas vietas,

kurās skanēja deportēto dzīves stāsti. Viens no tiem bija veltīts Latvijas iedzīvotājai Mērijai Staklei, kas Latvijā pazīstama jo, pēc viņas darinātā kabatas lakatiņa ir veidots memoriāls *Vēstures taktīla* pie Latvijas Okupācijas muzeja ēkas.

VAIRĀK ŠEIT

Gatavi jaunajam skolas gadam

No 6. līdz 8. augustam Druvas vidusskolā, Saldus novadā, ikgadējās Vēstures un sociālo zinību skolotāju “Vasaras dienās 2024” pulcējās skolotāji.

Ar Latvijas Okupācijas muzeja piedāvājumu jaunajam mācību gadam skolotājus iepazīstināja Muzeja Izglītības nodaļas vadītāja Inguna Role.

VAIRĀK ŠEIT

No jaunā mācību gada vēsturi un sociālās zinātnes vidusskolā mācīs atsevišķā priekšmetā. Minēto priekšmetu apvienošana, kuru, ieviešot jauno mācību saturu, realizēja pirms vairākiem gadiem, ir atzīta par kļūdu. Vasaras dienās Latvijas vēstures skolotājiem priekšlasījumu sniedza Latvijas Okupācijas muzeja Publiskās vēstures nodaļas pētnieks *Dr. hist.* Edvīns Evarts.

VAIRĀK ŠEIT

Sagaidot jauno mācību gadu, Muzejs Latvijas skolām un to bibliotēkām dāvina Valtera Nollendorfa vēstures grāmatu *Latvija komunistiskās Padomju Savienības un nacionālsociālistiskās Vācijas varā: 1940–1991*. Grāmata tās lasītājiem sniedz viegli uztveramu, bet plašu ieskatu pagājušā gadsimta Latvijas vēsturē.

Aicinām ikvienu, kas vēlas sarūpēt dāvanu vēstures entuziastam vai skolniekam, uzsākot jauno mācību gadu, iegādāties grāmatu latviešu valodā. Grāmatas iegādājamas Latvijas Okupācijas muzejā, Latviešu strēlnieku laukumā 1.

14. jūnijā, Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā, pie padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāla *Vēstures taktīla* Latviešu strēlnieku laukumā notika svinīga vainagu un ziedu nolikšanas ceremonija.

Spāru svētki Lestēnē

6. augustā Latvijas Okupācijas muzeja pārstāvji piedalījās Lestenes Memoriāla spāru svētkos. Blakus Lestenes luterāņu baznīcai un leģionāru brāļu kapiem top Kurzemes lielkauju un latviešu karavīru piemiņas muzejs.

Modernā piemiņas vieta un izglītošanas centrs ar plānotu iekšēju un ārēju ekspozīciju, kas tiek ierīkota 18. gadsimta kroga ēkā, top pateicoties vietējo un ārvalstu ziedotāju, Tukuma novada pašvaldības, latviešu karavīru piemiņas biedrības *Lestene*, Latvijas Nacionālo Karavīru biedrības un biedrības *Daugavas Vanagi* atbalstam.

Latvijas Okupācijas muzeja saime vēl topošajam muzejam ātrāk uzsākt savu misiju vēsturiskās atmiņas saglabāšanā un popularizēšanā!

VAIRĀK ŠEIT

Muzeja jaunumi

Augusta stāsts Muzejā

1974. gada 3. augustā Austrālijas premjerministrs Gofs Vitlams paziņoja par nodomu de iure atzīt Baltijas valstu okupāciju, proti, atzīt Baltijas valstis kā PSRS sastāvdaļu. Šis lēmums izraisīja baltiešu protestus visā pasaulē. Organizācijas “Daugavas Vanagi” Melburnas nodaļas priekšsēdis Artūrs Kenne šo situāciju raksturoja kā “atkārtotu Tēvzemes zaudēšanu”. Īpaši plaši protesti norisinājās tieši Austrālijā, kurā dzīvoja aptuveni 36 500 baltiešu – 20 000 latviešu, 10 000 lietuviešu un 6 500 igauņu.

VAIRĀK ŠEIT

Atkrieviskošana nav atkrievošana

Vietnē [rus.lsm](#) 9. augustā publicēja Sergeja Pavlova rakstu “Krievēļi” un “latiņņa” sociālajos tīklos. Kāpēc par naida izraisīšanu nesoda? krievu valodā, bet dažas dienas vēlāk raksta latviskā versija tika publicēta portālā [lsm.lv](#). Rakstā tika izteiktas bažas par nacionālā naida kurināšanu, un kritika Valsts policijai par šādu izteikumu neapkarošānu.

Sabiedrībā sašutumu raisīja Tiesībsarga biroja juristes Kristīnes Pakārkles komentārs, ka "Jebkādas iniciatīvas par, piemēram, Latvijas *atkrieviskošanu* [krieviskajā raksta versijā lietots termins *derusifikācija*], *atbrīvošanu no fašistiem* vai *žīdu zagļiem* ir nosodāmas!"

Diskusijā par derusifikāciju iesaistījās un viedokli medijiem sniedza Latvijas Okupācijas muzeja vadošā pētniece Vineta Skujiņa.

VAIRĀK ŠEIT

Aicinām iepazīties arī ar Muzeja pamatekspozīcijā ietverto interaktīvo digitālo objektu — *Latviešu valoda okupāciju varā*, kā arī ar Rakstu krājumu *Valoda un vara*. Grāmatu iegādāties var Latvijas Okupācijas muzejā un grāmatnīcās Latvijā.

Militārā mantojuma tūrisma karte

Piedāvājam ielūkoties mūsu draugu, Militārā mantojuma tūrisma projekta (*Military Heritage Tourism*) mājaslapā, kurā uzskaitīti vairāk nekā 600 aplūkošanas vērti objekti un vietas Latvijā un Igaunijā, izvietotas kartes, izveidoti tūrisma maršruti, publicēti vēsturiski attēli un apkopoti stāsti.

VAIRĀK ŠEIT

Jaunieguvums Latvijas Okupācijas muzeja krājumā

Muzeja krājums glabā vairāk nekā 70 000 priekšmetu un citu vēsturisku liecību. Krājums nemitīgi aug, un pavisam nesen jaunieguvumu klāstu papildināja Rīgas Jesena porcelāna rūpnīcas dāvana Ģenerālkomisariāta Galvenās nodaļas juristam Karlam Simmam un Birutas Kampiņas izsūtījumā izšūts dekoratīvs spilventiņš ar auseklīti.

VAIRĀK ŠEIT

Aicinām aktīvi sekot Muzeja jaunumiem un notikumiem septembrī.

- 5. septembrī noteikta pirmā tiesas sēde Muzeja dedzināšanas lietā. Vēl pirms tiesas sēdes ir tapis zināms, ka tiesa notiks aiz slēgtām durvīm un filmēt procesu ir aizliegts.
- Visā Latvijā notiek Dzejas dienas, kas ir svētki dzejas klausītājiem un dzejniekiem. Dzejas noskaņa septembrī jūtama arī Muzejā, ikvienam ir iegādājams Valtera Nollendorfa dzejoļu apkopojums *Saknes Latvijā. Dzejoļi vēstures grāmatai*.
- 12. septembrī LR Saeimā – Baltijas ceļa 35. gadadienai veltīta konference *Pievienojies Baltijas ceļam!*.

Paldies Muzeja draugiem, atbalstītājiem un visiem Latvijas patriotiem, kas kopā pildām mūsu misiju "Atcerēties. Pieminēt. Atgādināt."

PATEICAMIES KATRAM ZIEDOTĀJAM UN SIRSNĪGI AICINĀM ATBALSTĪT MUZEJA DARBU!

KATRS JŪSU ZIEDOJUMS PALĪDZ NODROŠINĀT MUZEJA PASTĀVĒŠANU.

Ērti un vienkārši ziedot ir iespējams tiešsaistē, izmantojot QR kodu:

Ziņu lapā iekļautās īssaites uz šādiem avotiem

www.lasi.lv AS "Latvijas Mediji"

www.lsm.lv Latvijas sabiedrisko mediju portāls

www.jauns.lv SIA Izdevniecība Rīgas Viļņi

www.lvportals.lv VSIA "Latvijas Vēstnesis", Latvijas Republikas oficiālais izdevējs.

www.militaryheritagetourism.info *Militārais mantojums* Tūrisms

www.okupacijasmuzejs.lv Latvijas Okupācijas muzejs

Latvijas Okupācijas muzejs

Latviešu strēlnieku laukums 1, Rīga, LV-1050, Latvija

+371 67229255

www.okupacijasmuzejs.lv

info@okupacijasmuzejs.lv

facebook

Latvijas Okupācijas muzejs/Museum of the Occupation of Latvia

Instagram

@okupacijasmuzejs

YouTube

@occupationmuseum

Latvijas Okupācijas muzeja izstāde Čekas vēsture Latvijā

Brīvības iela 61, Rīga, LV-1010, Latvija

facebook

sturamaja

Instagram

@kgb.riga